

ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
Administrative Factors Affecting Effectiveness of Schools under Secondary Educational
Service Area Office Loei Nongbualamphu

วิไลรัตน์ แก้วคำ
พระครูปลัดจักรพล สิริธโร
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
Wilairat Kaewkam
PhrakrupaladChakrapol Siritharo
Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus
Email: wilairat4123@gmail.com

วันที่รับบทความ: 29 มิถุนายน 2566; วันแก้ไขบทความ 19 กรกฎาคม 2566; วันตอบรับบทความ: 28 กรกฎาคม 2566

Received: June 29, 2023; Revised: July 19, 2023; Accepted: July 28, 2023

บทคัดย่อ

การบริหารโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลต้องอาศัยปัจจัยทางการบริหารหลายอย่างที่เป็นตัวชี้วัดองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารจัดการ โรงเรียนที่จะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพนั้นย่อมมีปัจจัยทางการบริหารที่แตกต่างกันไปตามบริบทของโรงเรียน ซึ่งประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นผลสำเร็จของการบริหารที่เกิดจากความร่วมมือของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้การบริหารงานโรงเรียนบรรลุผลสำเร็จและเป้าหมายตามมาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยทางการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู 2) ศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารและประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู 4) ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู และ 5) สร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ปีการศึกษา 2565 จำนวน 323 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยทางการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวม อยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวม อยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารและ ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวม สัมพันธ์กัน ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ปัจจัยทางการบริหาร จำนวน 3 ด้าน ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมได้อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านโครงสร้างองค์การ โดยอำนาจ พยากรณ์ได้ร้อยละ 74.30 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ ± 23629 และ 5) สมการพยากรณ์ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในรูปคะแนนดิบและคะแนน มาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Y_t' = .659 + .325X_2 + .277X_7 + .259X_5$$

$$Z_{Yt}' = .341Z_2 + .303Z_7 + .300Z_5$$

คำสำคัญ ปัจจัยทางการบริหาร, ประสิทธิภาพของโรงเรียน, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the level of administrative factors under Secondary Educational Service Area Office Loei Nongbualamphu, 2) to study the level of effectiveness of schools under Secondary Educational Service Area Office Loei Nongbualamphu, 3) to investigate the relationship between administrative factors and effectiveness of schools under Secondary Educational Service Area Office Loei Nongbualamphu, 4) to study the administrative factors affecting effectiveness of schools under Secondary Educational Service Area Office Loei Nongbualamphu and 5) to generate the equation of forecasting the administrative factors affecting effectiveness of schools under Secondary Educational Service Area Office Loei Nongbualamphu. The samples consisted of school administrators and teachers, yielding a total of 323 participants working under Secondary Educational Service Area Office Loei Nongbualamphu in the 2022 academic year. The research instrument was a set of questionnaires. Statistics for data analysis were frequency,

percentage, mean, standard deviation, Pearson's product – moment correlation coefficient and Stepwise multiple regression analysis.

The findings were as follows: 1) The administrative factors under Secondary Educational Service Area Office Loei Nongbualamphu as a whole was at the high level. 2) The effectiveness of schools under Secondary Educational Service Area Office Loei Nongbualamphu as a whole at the high level. 3) The relationship between administrative factors and effectiveness of schools under Secondary Educational Service Area Office Loei Nongbualamphu had a positive relationship at the .01 level of significance overall. 4) The administrative factors comprised three aspects which were able to predict the effectiveness of schools under Secondary Educational Service Area Office Loei Nongbualamphu at a statistical significance of the .01 level, in terms of Personnel development, Communication and Organization structure. The said variables were able to predict the effectiveness of schools at 74.30 percent with a standard error of estimate of $\pm .23629$. 5) The regression equation of raw scores could be summarized and standardized scores could be written as follows:

$$Y_t' = .659 + .325X_2 + .277X_7 + .259X_5$$

$$Z_{Y_t'} = .341Z_2 + .303Z_7 + .300Z_5$$

Keywords: Administrative Factors, Effectiveness of Schools, Educational Service Area Office

บทนำ

การศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับชีวิตของเราทุกคน และเป็นสิ่งที่ทุกคนแสวงหาองค์ความรู้เพื่อใช้ในการดำเนินชีวิตและสร้างความสำเร็จให้กับชีวิต เราปฏิเสธไม่ได้ว่าการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อสังคมโลกในปัจจุบันที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว กระแสโลกาภิวัตน์ได้เข้ามามีอิทธิพลต่อหลาย ๆ ประการในสังคม ไม่เว้นแต่ระบบการศึกษาที่มีการปรับเปลี่ยนไปตามการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาองค์กรไปจนถึงการพัฒนาประเทศ การที่จะสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพขึ้นในสังคมได้นั้น หนึ่งในปัจจัยสำคัญก็คือ การศึกษา (Education) ซึ่งถือได้ว่าเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีความสามารถเต็มศักยภาพ มีการพัฒนาที่สมดุลทั้งสติปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคมเพื่อเสริมสร้างการพัฒนาและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เมื่อคนในประเทศมีคุณภาพก็จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้ยั่งยืน ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ การศึกษาเป็นกระบวนการถ่ายทอดและเรียนรู้ในการที่จะสร้างสรรค์และพัฒนาคนทั้งในแง่ความรู้

ความคิด ตลอดจนคุณธรรมและจริยธรรม ดังที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดไว้ในมาตรา 54 มีสาระสำคัญดังนี้ รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และการศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560) การศึกษานอกจากจะทำให้มนุษย์เกิดความรู้และพัฒนาตนได้แล้วยังเป็นตัวกำหนดทิศทางของประเทศได้อีกด้วย เพราะหากประเทศใดมีการส่งเสริมการศึกษาที่ถูกทิศทาง ตลอดจนวางแผนผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ ย่อมทำให้ประเทศนั้นมีต้นทุนทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพในการร่วมสร้างประเทศให้ก้าวไกล นั้นรวมถึงหน่วยย่อยอย่างองค์กรด้วยที่หากคัดสรรทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพเข้ามาทำงานก็ย่อมส่งผลให้องค์กรพัฒนาได้ก้าวไกลเช่นกัน

การบริหารโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษาเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายปฏิรูปการศึกษาและภารกิจของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายคุณภาพการศึกษา อันจะส่งผลให้นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณภาพ เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพของชาติ (ไชยา ภาวะบุตร, 2565) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นผู้กำหนดทิศทางในการบริหารจัดการที่เรียกได้ว่าเป็นเครื่องจักรสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย ดังที่ ปรมพร ทิพย์พรม (2563) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษามากที่สุดคือ ปัจจัยผู้บริหาร อีกทั้งผลการศึกษาของ Fernando (2005) ได้ศึกษาแนวทางการบรรลุประสิทธิผลของโรงเรียนและการพัฒนาโรงเรียน พบว่า ความเป็นผู้นำของผู้บริหาร การส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครู การเสริมสร้างแรงจูงใจของผู้บริหาร และครูจะส่งผลให้เกิดความสำเร็จมีประสิทธิผลเกิดขึ้นในโรงเรียนและนำไปสู่การพัฒนาโรงเรียน และ Muhammad Azeem (2012) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า ความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเป็นกุญแจสำคัญในประสิทธิผลของโรงเรียน รวมถึงความสัมพันธ์กับชุมชน การพัฒนาครู และการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานในประเทศ โรงเรียนที่จะประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพนั้นย่อมมีปัจจัยทางการบริหารที่แตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละโรงเรียนซึ่งต้องอาศัยปัจจัยทางการบริหารหลายอย่างที่เป็นตัวชี้วัดองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารจัดการ ดังที่ วิมาลย์ สีทอง (2563) ได้ทำการศึกษา เรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยการบริหารจำนวน 5 ปัจจัย ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน คือ โครงสร้างองค์การ การพัฒนาบุคลากร บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร การบริหารจัดการ และงบประมาณ นอกจากนี้ อรุณา ไมยวงศ์ (2564) ได้ทำการศึกษา เรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สรุปว่า ปัจจัยการบริหารด้านทรัพยากรทางการศึกษา ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านภาวะผู้นำ และด้านโครงสร้างองค์การ ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน

และ Farhat (2012) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน มี 4 ประการ คือ สภาพแวดล้อมโรงเรียน การบริหารจัดการ ความเป็นมืออาชีพ และคุณภาพที่เกี่ยวกับโรงเรียน ซึ่งปัจจัยที่ทำให้โรงเรียนบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลที่ดีที่สุด คือความเป็นมืออาชีพ ซึ่งความเป็นมืออาชีพที่ได้ผลดีของการบริหารงานนั้นต้องมีการประสานงานและได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายในโรงเรียน ดังนั้น ผู้บริหารที่ดี มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญด้านการบริหารย่อมสามารถปรับเปลี่ยนปัจจัยทางการบริหารโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นสำคัญ ประสิทธิภาพของโรงเรียนเป็นผลสำเร็จของการบริหารโรงเรียนที่เกิดจากความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนในการทำงานร่วมกัน ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550) ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้ล้วนเป็นส่วนประกอบสำคัญในการบริหารจัดการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินงานให้สำเร็จและบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

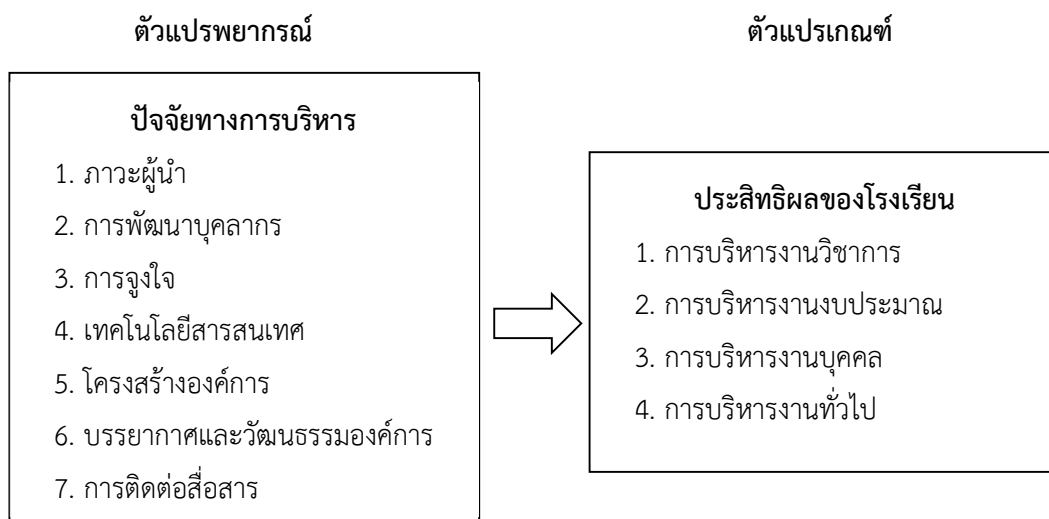
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู มีหน้าที่กำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุน ตรวจสอบและติดตามผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องของโรงเรียนในสังกัด จำนวน 52 โรงเรียน พื้นที่ 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเลย จำนวน 31 โรงเรียน และจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 21 โรงเรียน การจัดการศึกษาที่ผ่านมาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่าคุณภาพการจัดการศึกษายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จะเห็นได้จากผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O – NET) ปีการศึกษา 2564 มีคะแนนเฉลี่ยรายวิชาหลัก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และภาษาอังกฤษ ลดลงจากปีการศึกษา 2563 และมีคะแนนเฉลี่ยรวมต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกระดับชั้น อีกทั้งยังมีโรงเรียนหลายขนาดในสังกัด จึงเกิดปัญหาต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งผลต่อค่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนต่ำกว่าค่าเป้าหมายของเขตพื้นที่การศึกษา อีกทั้งบุคลากรยังขาดโอกาสการพัฒนาความรู้ความสามารถอย่างเหมาะสม และขาดการคิดค้นนวัตกรรมระบบงานเพื่อพัฒนาตามบทบาทภาระหน้าที่ ตลอดจนบุคลากรครูบางส่วนยังขาดความรู้ ทักษะด้านเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู กลุ่มนิเทศติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา, 2565)

จากสภาพการณ์และเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาที่มุ่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผล ตลอดจนเป็นแนวทางในการวางแผน และพัฒนาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยทางการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
4. เพื่อศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
5. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ปีการศึกษา 2565 จำนวน 52 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 116 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,939 คน รวมทั้งสิ้น 2,055 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำนวน 323 คน ได้มาโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตาราง ของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556) โดยการสุ่มแบบแบ่ง ชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดโรงเรียนเป็นชั้น จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 18 คน และครูผู้สอน จำนวน 305 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการ บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสิทธิภาพการทำงาน และขนาดโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เลย หนองบัวลำภู จำนวน 7 ด้าน คือ 1) ภาวะผู้นำ 2) การพัฒนาบุคลากร 3) การจูงใจ 4) เทคโนโลยี สารสนเทศ 5) โครงสร้างองค์การ 6) บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ และ 7) การติดต่อสื่อสาร

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำนวน 4 ด้าน คือ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล และ 4) การบริหารงานทั่วไป

ลักษณะแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตาม แนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) จากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อย ที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง เพื่อขอ ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เพื่อขอเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 323 คน โดยจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเองและระบบอิเล็กทรอนิกส์ด้วย Google Form และตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติแบบแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์ระดับปัจจัยทางการบริหารและประสิทธิผลของโรงเรียน โดยใช้สถิติหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยใช้สถิติหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Correlation Coefficient)

4.4 วิเคราะห์ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู และสร้างสมการถดถอยเพื่อพยากรณ์ โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยทางการบริหาร (X_i) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมและรายด้าน

ด้าน	ปัจจัยทางการบริหาร (X_i)	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1	ภาวะผู้นำ (X_1)	4.32	.50	มาก	3
2	การพัฒนาบุคลากร (X_2)	4.37	.49	มาก	1
3	การจูงใจ (X_3)	4.32	.54	มาก	4
4	เทคโนโลยีสารสนเทศ (X_4)	4.35	.49	มาก	2
5	โครงสร้างองค์การ (X_5)	4.23	.54	มาก	7
6	บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การ (X_6)	4.25	.54	มาก	6
7	การติดต่อสื่อสาร (X_7)	4.29	.51	มาก	5
รวม		4.30	.46	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยทางการบริหารตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$,

S.D. = .46) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = .49) รองลงมา คือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = .49) และด้านภาวะผู้นำ ($\bar{X}$ = 4.32, S.D. = .50) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านโครงสร้างองค์กร ($\bar{X}$ = 4.23, S.D. = .54)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลของโรงเรียน (Y_i) ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมและรายด้าน

ด้าน	ประสิทธิผลของโรงเรียน (Y_i)	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1	การบริหารงานวิชาการ (Y_1)	4.37	.46	มาก	3
2	การบริหารงานงบประมาณ (Y_2)	4.39	.52	มาก	1
3	การบริหารงานบุคคล (Y_3)	4.38	.52	มาก	2
4	การบริหารงานทั่วไป (Y_4)	4.34	.51	มาก	4
รวม		4.37	.47	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = .47) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X}$ = 4.39, S.D. = .52) รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X}$ = 4.38, S.D. = .52) และด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = .46) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X}$ = 4.34, S.D. = .51)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารและประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	X _t	Y _t
X ₁	1												
X ₂	.801**	1											
X ₃	.842**	.859**	1										
X ₄	.643**	.754**	.681**	1									
X ₅	.670**	.718**	.750**	.747**	1								
X ₆	.709**	.709**	.718**	.734**	.846**	1							
X ₇	.709**	.771**	.770**	.716**	.776**	.818**	1						
Y ₁	.715**	.787**	.745**	.695**	.721**	.714**	.764**	1					
Y ₂	.625**	.723**	.688**	.633**	.698**	.622**	.698**	.840**	1				
Y ₃	.634**	.698**	.672**	.654**	.775**	.680**	.743**	.788**	.822**	1			
Y ₄	.653**	.727**	.693**	.719**	.698**	.685**	.760**	.839**	.786**	.803**	1		
X _t	.865**	.902**	.906**	.848**	.891**	.895**	.897**	.828**	.755**	.783**	.795**	1	
Y _t	.707**	.790**	.753**	.728**	.780**	.727**	.799**	.931**	.931**	.922**	.924**	.851**	1

** Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)

จากตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหาร (X_t) กับประสิทธิผลของโรงเรียน (Y_t) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวม พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r_{X_tY_t} = .851$) เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารโดยรวม (X_t) กับประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยทางการบริหารโดยรวม (X_t) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน ด้านการบริหารงานวิชาการ (Y₁) โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r_{X_tY_1} = .828$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน ด้านการบริหารงานทั่วไป (Y₄) โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r_{X_tY_4} = .795$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน ด้านการบริหารงานบุคคล (Y₃) โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r_{X_tY_3} = .783$) และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน ด้านการบริหารงานงบประมาณ (Y₂) โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r_{X_tY_2} = .755$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวม (Y_t)

ตัวแปรพยากรณ์	R	R ²	Adjusted R ²	b	S.E.	β	t	Sig
ด้านการติดต่อสื่อสาร (X_7)	.799	.638	.637	.277	.047	.303	5.905**	.000
ด้านการพัฒนาบุคลากร (X_2)	.844	.713	.711	.325	.044	.341	7.320**	.000
ด้านโครงสร้างองค์การ (X_5)	.863	.745	.743	.259	.041	.300	6.395**	.000

$a = .659$ S.E._{est} = $\pm .23629$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ตัวแปรปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ที่นำมาวิเคราะห์ จำนวน 7 ด้าน พบว่า มี 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร (X_2) ด้านการติดต่อสื่อสาร (X_7) และด้านโครงสร้างองค์การ (X_5) ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร (X_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ เท่ากับ .341 รองลงมา คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร (X_7) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ เท่ากับ .303 และด้านโครงสร้างองค์การ (X_5) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์เท่ากับ .300 ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวม ได้ร้อยละ 74.30 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ $\pm .23629$

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Y_t' = .659 + .325X_2 + .277X_7 + .259X_5$$

$$Z_{Y_t'} = .341Z_2 + .303Z_7 + .300Z_5$$

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทางการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการจูงใจ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้าน

บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร และด้านโครงสร้างองค์กร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยที่บุคลากรทางการศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษายอมรับว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ ได้รับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงนั้นต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรคุปต์ บุญเกษม (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ระดับศักยภาพการบริหารจัดการ ประกอบด้วย ด้านโครงสร้าง ด้านคน ด้านเทคโนโลยี และด้านงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญญลักษณ์ มหาศิริพันธ์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า ปัจจัยการบริหารของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานทั่วไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จัดระบบการบริหารงบประมาณที่ชัดเจนและถูกต้องตามระเบียบ มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาโดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ตลอดจนการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล รายงานการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงและรับรองการประเมินประกันคุณภาพจึงทำให้เกิดประสิทธิผลในการบริหารงานทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญเพชร พลวงศ์ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Adegbemile and Oluwadare (2011) ได้ทำการศึกษา เรื่องสมรรถนะที่จำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาในประเทศไนจีเรีย พบว่า การบริหารงานบุคคลกับการบริหารงานงบประมาณเป็นทักษะที่จำเป็นต่อประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนของผู้บริหาร

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารและประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = .851$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเข้าใจและมีความคิดเห็นตรงกันว่า ถ้ามีปัจจัยทางการบริหารที่ดีจะส่งผลให้ประสิทธิผลของโรงเรียนดีตามไปด้วย เพราะตามหลักการบริหารสถานศึกษาจะต้องมีระบบบริหารจัดการที่ดีและจัดเป็นปัจจัยทางการบริหารที่สำคัญต่อประสิทธิผลของโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรพงษ์ วงศ์สุวรรณ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารและประสิทธิผลของโรงเรียนโดยรวม สัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิตาภา จันทน์ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารและประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สัมพันธ์กันในทางบวกอยู่ในระดับสูง

4. ผลการวิเคราะห์อำนาจพยากรณ์ของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่า มีตัวแปร 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านโครงสร้างองค์การ ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการทำงานให้ประสบผลสำเร็จนั้นต้องอาศัยปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน ดังนี้

4.1 การพัฒนาบุคลากร เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ตามนโยบายของโรงเรียน มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาที่ชัดเจนเพื่อประโยชน์ต่อโรงเรียนและเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์และประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย หากครูได้รับการพัฒนาแล้วก็ย่อมนำสิ่งที่พัฒนาไปสู่การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ ย่อมส่งผลสำเร็จต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยมีความสำคัญที่สอดคล้องกับแนวคิดของ ขวัญเพชร พลวงศ์ (2564) ได้สรุปว่า การพัฒนาบุคลากรมีความสำคัญทำให้บุคลากรภายในโรงเรียนได้เพิ่มพูนประสบการณ์ในการสอนและการปฏิบัติงานพิเศษ สามารถออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ และประเมินผลให้กับผู้เรียนตรงตามหลักสูตรที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรัชย์ พรหมปากดี (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม พบว่า ปัจจัยทางการบริหารด้านการบริหารจัดการ งบประมาณ และการพัฒนาบุคลากร มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียน โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Townsend (1997) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อโรงเรียนที่มีประสิทธิผลในเมืองเมลเบิร์น ประเทศออสเตรเลีย และใน 7 รัฐของสหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน เชื่อว่าสิ่งสำคัญที่ทำให้โรงเรียนมีประสิทธิผล คือ บุคลากรมีคุณภาพ มีจุดมุ่งหมายของโรงเรียนที่ชัดเจน มีความเชี่ยวชาญทางวิชาการ และผู้บริหารโรงเรียนมีความเป็นผู้นำ โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และมีบรรยากาศโรงเรียนที่ดีในการเรียน

4.2 การติดต่อสื่อสาร เป็นการใช่วิธีการติดต่อกับบุคลากรด้วยวิธีการที่หลากหลายทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ใช้ภาษาที่ชัดเจน เข้าใจง่าย ทำให้สามารถเข้าใจข่าวสารได้ตรงกัน หากมีเทคนิคหรือวิธีการในการสื่อสารที่ดีย่อมส่งผลให้บุคคลอื่นต้องการร่วมงานด้วย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องอาศัยการติดต่อสื่อสารและการประสานงานที่ดี เพื่อให้การดำเนินงานราบรื่นสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีความสำคัญที่สอดคล้องกับแนวคิดของ พรทิพย์ เพ็งกลัด (2560) ได้สรุปว่า การติดต่อสื่อสารสำคัญต่อองค์กรในทุกระดับทำให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ทั้งระหว่างบุคคลต่อบุคคลและระหว่างบุคคลต่อองค์กร ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกัน และสามารถใช่วิธีการติดต่อสื่อสารเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะทำให้วัตถุประสงค์ขององค์การบรรลุผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาส จิตรักศิลป์ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า ปัจจัยทางการบริหารของโรงเรียน ด้านการพัฒนาทีมงาน ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร และด้านการจูงใจ สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียนได้ และยังสามารถสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณา ไมยวงศ์ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการบริหารของโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านทรัพยากรทางการศึกษา ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านภาวะผู้นำ และด้านโครงสร้างองค์กร มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.3 ด้านโครงสร้างองค์กร เป็นการกำหนดการจัดสายงาน การบังคับบัญชาตามโครงสร้างการบริหารงานอย่างเป็นระบบ การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคคลตามความเหมาะสมของงานอย่างชัดเจน การจัดโครงสร้างองค์กรที่ดีและเหมาะสมจะทำให้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์และมีความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและต่อเนื่อง โดยมีความสำคัญที่สอดคล้องกับแนวคิดของ วันชัย มีชาติ (2557) ได้กล่าวไว้ว่า โครงสร้างขององค์การจะทำหน้าที่สำคัญ 3 ประการ คือ โครงสร้างองค์การช่วยให้องค์การสามารถปฏิบัติงานและสร้างผลผลิตขององค์การตามเป้าหมายที่วางไว้ โครงสร้างจะควบคุมพฤติกรรมที่แตกต่างหลากหลายของบุคคลให้มีความเบี่ยงเบนน้อยที่สุด และให้สมาชิกปฏิบัติตามความต้องการขององค์การ และโครงสร้างองค์การจะกำหนดโครงสร้างใช้อำนาจและการตัดสินใจในองค์การ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิมาลย์ ลีทอง (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสกลนคร พบว่า มีจำนวน 4 ปัจจัย ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสกลนคร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ โครงสร้างองค์การ การพัฒนาบุคลากร บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร และ การบริหารจัดการ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Muhammad Azeem (2012) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนการศึกษาในระดับรัฐปัญจาบ ประเทศปากีสถาน องค์ประกอบของประสิทธิผลของโรงเรียน มีทั้งสิ้น 17 องค์ประกอบ

พบว่า ความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเป็นกุญแจสำคัญในประสิทธิผลของโรงเรียน รวมถึงความสัมพันธ์กับชุมชน การพัฒนาครู และการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานในประเทศ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยทางการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการจูงใจ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร และด้านโครงสร้างองค์กร และจากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยทางการบริหารที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมมี 3 ด้าน คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร และด้านโครงสร้างองค์กร ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จึงควรดำเนินการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารทั้ง 3 ด้านนี้ให้มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น และควรนำปัจจัยทางการบริหารแต่ละด้านมาปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษา

1.2 ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหาร งานทั่วไป จากผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมมี 1 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป จึงควรดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพของโรงเรียนด้านนี้ให้มีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น และควรพัฒนาประสิทธิภาพของโรงเรียนทุกด้านให้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยหน่วยงานต้นสังกัดที่รับผิดชอบ คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ควรจัดอบรมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความสามารถในการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา

1.3 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ทั้ง 7 ด้าน พบว่า มี 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพของโรงเรียนได้ โดยตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร รองลงมาคือ ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านโครงสร้างองค์กร ตามลำดับ ดังนั้น ควรมีการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารทั้ง 3 ด้าน ให้อยู่ในระดับมากที่สุดเพื่อส่งผลถึงประสิทธิภาพของโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนไปทำวิจัยรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการหรือวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อแก้ปัญหาและเป็นแนวทางพัฒนาปัจจัยทางการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู และพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

2.2 ควรมีการเก็บข้อมูลเชิงลึกจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ประสิทธิผลของโรงเรียนเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญเพชร พลวงค์. (2564). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จักรพงษ์ วงศ์สุวรรณ. (2564). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ไชยา ภาวะบุตร. (2565). ผู้บริหารสถานศึกษายุคไทยแลนด์ 4.0. วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, 4(4) : 49.
- จิตาภา จันปุม. (2564). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธัญญลักษณ์ มหาศิริพันธ์. (2563). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1. วารสารปัญญาปนิธาน, 5(2), 95-108.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยการศึกษาเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2560). การวิจัยการศึกษาเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรมพร ทิพย์พรหม. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุดรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- ประภาช จิตรรักศิลป์. (2561). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พรทิพย์ เฟื่องกลัด. (2560). การสื่อสารของผู้บริหารกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- วันชัย มีชาติ. (2557). การบริหารองค์การ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิมาลย์ สีทอง. (2563). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สรคุปต์ บุญเกษม. (2560). ปัจจัยการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, 11(1), 217-230.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู. (2565). กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา. เลย: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- สุรัชย์ พรหมปากดี. (2565). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อรอุมา ไมยวงศ์. (2564). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Adegbemile, Oluwadare. (2011). Principals' Competency Needs for Effective Schools'Administration In Nigeria. Nigeria: Journal of Education and Practice. 2(4).
- Farhat, Saleem. (2012). Determinants of School Effectiveness: A Study at Punjab level. University of Education Lahore.
- Fernando, B. N. (2005). Ways forward to achieve school effectiveness and school improvement A case-study of school leadership and continuing professional development of teachers in Sri Lanka. Ph.D. thesis, Institute of Education, University of London.

- Muhammad Azeem. (2012). Determinants of School Effectiveness: A study at Punjab.Level. **International Journal of Humanities and Social Science**. 2(4), 242.
- Townsend, K. (1997). **Factors that Contribute to School Effectiveness Research In Education**. Heights, MA: Allyn and Bacon.